

Bjärekust

Välkommen till Nyhetsbrev nr 29 - 2020 från Kalle Eriksson

Vår lokala historia

är till stor del en berättelse om fattigdom. Ämnet återkommer främst i de kommunala protokollen i fattigvårdsstyrelser och andra organ som hade att behandla frågor i detta ämne.

Fattigdomen

utgjorde en grogrund för folkets missnöje. Motsättningarna mellan de besuttna och de obesuttna blev allt tydligare.

Oron i samhället fortsatte att öka. Levnadsmönster som funnits i århundraden hade rivits upp och ersatts av nya mönster, nya värderingar och allt starkare krav på mer rättvis fördelning av tillgångarna.

Vreden steg. OroN ökade.

En av dem som höjde ett varningens pekfinger om allt detta var den svenska skalden Erik Gustav Geijer. Han skrev :

–"En slavklass håller i själva verket på att avsättas - mitt i civilisationens sköte - . En klass av proletärer, obesuttna, försvarslöse, vilka, tillväxande i förfärande progression, så mycket bittrare känna sig utkastade ur samhället".

Geijer skrev vidare, att för att rädda landet från revolution måste man ta bort orons och våldets orsaker.

Dessa tankar från Geijer på 1800-talets känns plötsligt aktuella, när man tar del av den debatt som pågår idag och som har sin grund i de oroligheter som förekommer i städernas förorter.

En båtadbo som tog till orda

I de här frågorna på 1800-talet var Carl Adolph Agardh. Han var botanist och professor och var sin tids store expert på alger.

Han gav sig dock tid att även ägna sig åt sin samtids orättvisor i samhället. Han talade och skrev om "samhällets felaktiga organisation".

” Det är en skam

En fläck på Sveriges baner, att medborgarrätt heter pengar”.

Dessa bevingade ord kom från en annan storhet på litteraturens område, Verner von Heidenstam.

Samhällets insatser

för att lindra nöden var på den tiden mycket begränsade. Ofta blev det välgörenhetsinsatser som fick gälla.

Den svenska världsstjärnan, operasångerskan Christina Nilsson, gav i Paris en välgörenhetsföreställning till förmån för de fattiga i Småland...!!

Ett annat exempel: godsägaren på Skottorps slott lät varje vecka sätta ut en halv tunna rågmjöl till bröd för utdelning till tiggare.

Även i början på 1700-talet drabbades många i Sverige av svält. 1710 tillkom ännu en plåga: pesten.

Många bjärebor drabbades. En särskild pestkyrkogård bär vittnesbörd om detta.

Om pesten och pestkyrkogården har jag skrivit i olika sammanhang, bl.a. i mina böcker.

Spanska sjukan

kallades den pandemi, som drabbade Sverige 1918, och som var den tidens motsvarighet till vår tids Corona-virus. Den farsoten drabbade även min släkt. Min mormor dog i ”Spanskan” . Det gjorde min mor, som då var ca 10 år, moderslös. Hon placerades i ett fosterhem i V. Karup. (Där finns alltså orsaken till att jag kom att bli V. Karups-bo.....)

Om spanska sjukan spreds inte så mycket information och råd som det vi upplever i vår Corona-tid. Bland mina gamla handlingar hittar jag dock ett tryckt informationsblad:

RÅD

Med anlednings av spanska sjukan.

Spanska sjukan börjar oftast med huvudvärk, feber, ont i halsen och hosta 3 eller 4 dagar efter det att man blivit smittad.

Spanska sjukan smittar huvudsakligen vid samvaro med den sjuke, varför man genom försiktighet mycket väl kan undvika sjukdomen. Bäst vore, om varje familj ville hålla sig för sig själv.

Den sjuke bör ligga till sängs, varvid sjukdomen fortast övervinnes. Vanskötes sjukdomen, övergår den lätt till lunginflammation.

Om den sjuke bor tillsammans med friska personer, bör han hålla en näsduk för munnen, då han hostar, varigenom smittans spridning minskas. Rummet bör vädras emellanåt och de friska böra ofta tvätta sig om händerna.

Om den sjuke ej blir bättre efter 3 eller 4 dagar, bör läkaren rådfrågas.

Om den sjuke själv vill inställa sig hos läkaren, bör han helst komma mellan 11-12.

Så långt infobladet

om spanska sjukan 1918. Som synes

är det mycket i dessa råd, som påminner om vår tids Coronaråd

Min boklåda.

Boktitel	Pris	Reapris
Så blev Båstad tennis	225	60
Bilder av ett sekel i Bjäre	Slutsåld	
Vår Bjärehistoria i bild	350	70
Bjärebor berättar om...	Slutsåld	
Strövtåg i Bjäres historia	350	70
När havet trivs jag bäst	350	

Böcker som är slutsålda hos mig kan ev. finnas som enstaka ex. hos våra säljställen, bl.a. bokhandel i Båstad, Ängelholm eller Laholm eller vissa andra säljställen i Bjäre.

1900-talet - en sekel med förändring.

Aldrig tidigare i vår långa historia har förändringarna när det gäller människors levnadsförhållande varit så omvälvande som under 1900-talet. Redan en uppräknning av några av våra tekniska nyheter gör denna bild tydlig:

Radion, TV, flygmaskinen, bilen, elektriciteten.

I boken "Vår bjärehistoria i bild" skildrar jag dessa omvälvningar bl.a. i en serie med bilder.

Bilens entré på arenan gjorde, att behovet av bättre vägar blev påtagligt. På bara några årtionden ersattes de gamla, krokiga vägarna av nya vägar som var mindre krokiga.

En väg som tillkom vid den tiden är Italienska Vägen. Den stod klar 1897.

Vänligen

Kalle Eriksson

Hallavaravägen 102

269 91 Båstad.

0431-365 332

kalle@bjarenet.com